

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—6, w niedzielę i święta od 12—1.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnieniem 360000 mk., z przesyłką pocztową 400000 mk., za granicą 650000 mk., cena pojedynczego numeru na prowincji 18000 mk. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr przed tekstem 15000 mk. w tekście 20000 mk., za tekstem 6000 mk.—W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszcz. № 80187.

W PONIEDZIAŁEK 5 b. m.
TEATR NA POHULANCE
g. 7 m. 30

KRÓLOWA KINEMATOGRAFU na dochód **ŻŁOBKA** M. MARYI.
OPERETKA GILBERTA

Wileński Prywatny Bank Handlowy

ZALOŻONY W 1873 ROKU

niniejszem podaje do wiadomości, że z dniem 3-go listopada r. b. uruchomiony został dział

KASETEK OPANCERZONYCH (safes).

Zapisy na kasetki przyjmuje wydział II Centrali Banku ul. Mickiewicza 8, w godz. urzędow.

Pierwszeństwo w wynajęciu kasetek posiadają Klienci Banku.

WILEŃSKI BANK ROLNICZO-PRZEMYSŁOWY

CENTRALA — Mickiewicza 17

Zawiadamia, że w dalszym ciągu przyjmuje wkłady oszczędnościowe w złotych polskich podług kursu franka szwajcarskiego na giełdzie warszawskiej.

Nabożeństwo żałobne za duszę

ALFREDA BORTKIEWICZA

Jako w siódmą bolesną rocznicę Jego śmierci odbędzie się w Wilnie w poniedziałek 5 b. m. w kościele św. Trójcy o g. 9-ej r.

O czem zawiadamiają krewnych i znajomych

Żona, Córki, Syn i Zięć.

WALNE ZEBRANIE

Związku Ludowo-Narodowego

dzisiaj o g. 6-ej po poł. w lokalu T-wa „Rozwój“ (Trocka 11)

na porządku dziennym sprawozdanie polityczne posła A. Zwierzyńskiego oraz sprawy organizacyjno-finansowe.

Bratnia Pomoc Kursów Maturaln. im. T. Czackiego P. M. Sz. (Wileńska 10)

urządza w sobotę dn. 10 listopada **Wieczór taneczny** uroczn. działem koncertowym—w Salonach Domu Ofic. Polskiego (Ad. Mick. 13) Pocz. o g. 9 wiecz. Wstęp za zaproszeniami. Zarząd.

Prywatne

Polskie Gimnazjum Koedukacyjne imienia Szymona Konarskiego
Ostrobramska 29.

Sprawdzanie wiadomości wstępujących w dn. 9, 10, 12 i 13 listopada r. b. Sekretariat gimnazjum czynny codziennie od g. 3 do 5 po poł. Przyjmują się zapisy do klasy I, II, III i w miarę zgłoszeń — do wstępnej klasy.

Kierownik Gimnazjum **Wł. Lichtarowicz**. Sekretarz **K. Przewocki**.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Ustawodawstwo samorządowe.

Jak się dowiadujemy ze sfer zbliżonych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, prace nad oczekiwaniem oddawna jednolitem dla całego państwa ustawodawstwem samorządowym dobiegły końca. Rezultatem intensywnie prowadzonych w departamencie samorządowym M. S. Wewn. prac są projekty ośmiu ustaw tworzących zwarty i całkowity system prawa samorządowego a obejmujących ustroj gmin wiejskich i miejskich oraz komunalnych związków powiatowych i wojewódzkich.

Narady rządu z przedstawicielami przemysłu naftowego.

Wczoraj przedstawiciele rządu prowadzili narady z przedstawicielami przemysłu naftowego. Usłowania rządu zmierzają w kierunku uzyskania od przemysłowców naftowych walut wysokocennych przy wpłacie rat podatku majątkowego.

Podwyższenie wynagrodzenia maszynistów i konduktorów.

Na mocy uchwały Rady Ministrów podwyższone zostało wynagrodzenie godzinowe drużyn parowozowych i konduktorskich za czas spędzony w służbie względnie przy pociągach poezarowsy od 1 września 1923 roku o 30%; od 1 października o dalsze 62%. Równocześnie Rada Ministrów upoważniła Ministerstwo Kolei do automatycznego podwyższenia godzinowego poezarowsy od 1 listopada b. r.

Senatorowie zrzekają się 10 proc. gaży.

Senatorowie zrzekli się 10 proc. swej gaży. Wczoraj zaś komisja regulaminowa Senatu postanowiła zrzec się czterdziestoprocentowego dodatku, który rząd wypłacił urzędnikom, wychodząc z założenia, iż dodatek ten jest przeznaczony wyłącznie dla funkcjonariuszy a nie dla posłów i senatorów. Upoważniono Marszałka Trampezyńskiego do poruszenia tej sprawy z Marszałkiem Ratajem.

Konferencje u vice-premjera Korfantego.

Vice-premjer Korfanty przyjął onegdaj posła włoskiego Tomassini a wczoraj konferował z posłem austriackim Postem w sprawach gospodarczych i z komandorem Youngiem o wynikach jego prac w dziedzinie skarbowej.

Odznaczenie Szefa Sztabu Generalnego.

Posel włoski Tomassini w towarzystwie attaché wojskowego wręczył Szefowi Sztabu Generalnego gen. St. Hallerowi wielki krzyż orderu Korony Włoskiej.

Głód w Berlinie.

Z Berlina donoszą, że znów odczuwa się tam brak chleba. Wszystkie ceny wczoraj zostały zdwojone. Dolary 420 miliardów, pożyczka dolarowa 750 miliardów, marka polska 170.000.

Życie ekonomiczne.

G I E Ł D A.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) Giełda pieniężna. Dolary 1.705.000—1.750.000, sprzedaż 1.770.000, kupno 1.750.000. Londyn 7.210.000—7.815.000—7.700.000, sprzedaż 7.780.000, kupno 7.620.000. Paryż 101.600—100.000, sprzedaż 101.000, kupno 99.000.

GDANSK, 3.XI. (Pat.) (Giełda pieniężna w guldenach). Dolary 5576—6506, marka polska za milion 3.79—3.81, na Warszawę 3.521—3.589.

BERLIN, 3.XI. (A. W.) Berlińska giełda urzędowa z 2.XI. Przekazy: New York 421.155.000.000, Londyn 1.904.750.000.000, Paryż 24.461.000.000.

Wzrost drożyzny.

WARSZAWA, 3.XI. (A. W.) Komisja Statystyczna ustaliła, iż wzrost drożyzny w drugiej połowie października w porównaniu z pierwszą wyraża się cyfrą 66,91%, w całym miesiącu 205,86%.

Bank emisyjny.

WARSZAWA, 3.XI. (A. W.) „Gazeta Warszawska“ twierdzi, że prace nad ostatecznym brzmieniem ustawy statutu Banku Emisyjnego mają być ukończone w ciągu kilku najbliższych dni. Żaden z opracowanych uprzednio statutów Banku Emisyjnego nie będzie aprobowany w całości. Będą one użyte jedynie jako materiał.

Skutki reformy walutowej w Gdańsku.

GDANSK, 3.XI. (A. W.) Zaprowadzenie guldenu gdańskiego wywołało bardzo ostry kryzys gospodarczy. Wskutek ograniczenia pracy w największym przedsiębiorstwie gdańskim liczba bezrobotnych wzrosła już do 6.000. Podniesione taryfy w gdańskim obrocie wewnętrznym spowodowały iż kilka poważnych firm przeniosły już swe oddziały do Szczecina lub Hamburga. Dzienniki angielskie ostrzegają przed wywozem przez Gdańsk, gdyż płace robotników portowych przewyższają znacznie odnośne płace w innych portach zagranicznych. Katastrofa walutowa w Niemczech.

BERLIN, 3.XI. (A. W.) Wprowadzenie w obieg pożyczki złotej jako środka płatniczego i dostosowanie taryf kolejowych do normy złotej wywołało ogromny popyt na małe odcinki pożyczki złotej, którego nie można zaspokoić z powodu braku materiału. Niechęć do marki papierowej wzrosła do tego stopnia, że w handlu detalicznym niemal wcale jej się nie przyjmuje. Jeszcze gorzej przedstawia się obrót towarowy między miastem a wsią. Producenci rolni domagają się walut moenych, a wobec ich braku wcale nie przywożą żywności do miast.

Teatr Polski

(Lutnia)

Dzisiaj występy

K. Adwentowicza

„Upiory“

dramat Ibsena

Jutro

„OJCIEC“

dramat Strindberga.

Początek o 7½ w.

Teatr Wielki

(na Pohulance)

Dzisiaj o g. 3 m. 30 po

cenach zniżonych

„Madama Butterfly“

opera Pucciniego.

Wczoraj i jutro

„Królowa

Kinematografu“

operetka Gilberta

Początek o g. 7½ w.

Ten trzeci.

Jeszcze za czasów okupacji niemieckiej opowiadano sobie dźwięki o bogactwie wsi kosztem miasta, o tem, jak włościanie mają sienniki wypchane „ostmarkami“ i sturubelkami „carskimi“. Było w tem niewątpliwie sporo przesady, była jednak część prawdy. Jeżeli nie wszyscy, to w każdym bądź razie co sprytniejsi kmiotkowie pozbiłali sobie wcale pokaźne sumy, za które w swoim czasie mogliby bądź ulepszyć gospodarke, bądź od sąsiadniego „obszarnika“ dokupić ziemi, na czem zyskałaby tylko średnia i większa własność, przeważnie zrujnowana, gdyż kosztem zmniejszenia obszaru otrzymaliby niezbędne środki na uruchomienie gospodarstwa.

Atoli naturalny ten i pożyteczny dla stron obu, jako i dla kraju prąd sparaliżowany „został przez demagogiczną agitację, obiecującą chłopom ziemię za darmo, nareszcie przez samo ustawodawstwo, krepujące i utrudniające w niemożliwy sposób wolną parcelację.

Tymczasem wartość pieniądza spadała z dnia na dzień, po „carskich“ i „ostach“ przysły marki polskie, początkowo liczone je na tysiące, potem na miliony, dziś chłop stracił respekt dla marki, natomiast zbiera jedynie dolary, zaś w skrzynce lub innym jakimś bezpieczniejszym schowku miewa niekiedy po kilkanaście złotych zegarków, pierścieni i t. p.

Wszystko to byłoby w gruncie objawem wcale pocieszającym, gdyż ten chłop jest przecie obywatel polski, jego bogactwo jest zarazem bogactwem narodem, jest on wprawdzie często ciemny, nieuspołeczniony, paskarz, lecz dzieci jego, które przejdą przez szkołę polską, stworzyć mogą siłą ekonomiczną, zdrową fizycznie i moralnie, zachowawczą i patriotyczną warstwę średniej i mniejszej własności, na jakiej opiera się np. Francja.

Niestety musimy tu jednak zanotować pewne bardzo przykre spostrzeżenie: oto większość tych dolarów, które kursują obecnie po wsiach, które są dziś owem cudownym „Sesamie otwórz się“, i niby wytrych czarodziejski (czy złodziejski?) otwierają wszystkie wiejskie spichlerze, obory, chlewki i chlewiki—większość tych dolarów, powtarzamy jest bardzo sprytnie *podrabiana*. Co się zaś tyczy owych zegarków i pierścieni „złoty“, to również większość ich, mimo jaknajformalniejszej „próby“, jest z prawdziwego, najczystszej, mosiądzu.

Tak więc mamy z jednej strony miasta zubożałe, wyzyskane, obdarte przez paskarzy wiejskich—z drugiej strony wieś, która pozornie bogaciej się, w gruncie pozostała tak uboga, jak była, nie można bowiem uważać za bogactwo tej tandety, jaką tu i owdzie widzi się po chatkach wiejskich: tych gramofonów, luster, mebli, nawet fortepianów. Wszystko to zmarnieje za lat kilka, zostanie spalone lub wyrzucone na śmieć. Jakież pozostaną realne wartości oprócz zbudzonych niezdrowych ambicji?—prawie żadne.

Mimo to wymiana produktów między wsią i miastem, oraz odwrotnie odbywa się nieustannie, szeroka, rozlewna rzeka płynie pieniądza: tysiące, miliony, miliardy, biliony... do czyjej wpadają kieszeni?

Tu właśnie ten widownię występuje „ten trzeci“, ten co jako pośrednik stoi między wsią a miastem, wzniesła apetyty jednych, niechęć i niezadowolenie drugich, waśń szerzy między dziećmi jednej matki, który przez tysiące swych agentów opowiada chłopom o przyszłej „ryformie“, o tem, jak ziemię za darmo odbierać będą obszarnikom, a za to obietnicę zbiera zboże naszych pól, owoce, masło, jaja i co tam jeszcze rodzi bogata nasza ziemia. „Ten trzeci“, który wzniesła strajki w fabrykach, na kolejach i skutkiem tego srubuje ceny na wszystkie produkty naszego przemysłu: na tkaniny, żelazo, sól, naftę i co tam jeszcze

przeważnie wieś nasza potrzebuje „Ten trzeci“, który zbierając realne wartości w naturze, skupiając je w olbrzymich swych składach paskarskich, płaci za nie fałszywymi dolarami, lub lichy mosiądz sprzedaje jako złoto.

Nie możemy spodziewać się poprawy stosunków wewnętrznych, dopóki pomiędzy miastem a wsią stoi jako pośrednik żyd kupiec. Wprawdzie udało nam się ostatnimi czasy zająć w handlu szeregi placówek. Przeważnie są to jednak mniejsze, detaliczne sklepy i te mają jedną, wspólną wadę: obliczone są wyłącznie na klientelę miejską, nie uwzględniają absolutnie potrzeb, gustu, zwyczajów ludu wiejskiego. A przecie głównym zadaniem tego rodzaju handlu powinno być pozyskanie wsi, wydarzenie jej z rąk żydowskich, co jest w interesie samych kupców, gdyż klient wiejski posiada obecnie znacznie więcej pieniędzy od mieszczaucha i chętnie je wydaje.

Handel detaliczny zajmuje jednak w życiu ekonomicznym podrzędne stanowisko, to też dopóty mowy nie będzie o unarodowieniu handlu, dopóki hurt nie znajdzie się w naszym ręku. I tu pośrednictwem między wsią a miastem powinno głównym być celem: z jednej strony większe kantory zbożowe, leśne etc., skupiające produkty wiejskie dla miast—z drugiej strony szeregi mniejszych i większych hurtowni, rozrzuconych po całym kraju, które dostarczałyby wsi produktów naszego przemysłu. Tę ostatnią rolę mogłyby z pożytkiem spełniać wiejskie kooperatywy, niestety funkcjonują one przeważnie bardzo słabo, prowadzone są niedołężnie, a co gorsze, w wielu wypadkach znajdują się w ręku obcym i służą celom politycznym, np. rusyfikacji pod płaszczykiem „białoruszczyzny“.

Rzeczą pierwszorzędnej wagi byłoby dać ujście dla kapitalistów wiejskich, tak aby chłop z jednej strony nie potrzebował skupywać podrobionych dolarów (podnosząc ich kurs za szkodą waluty polskiej) i fałszywego złota, z drugiej strony niepotrzebował wypychać sienników markami, tracącymi z dnia na dzień na wartości. W normalnych warunkach kapitały te znajdują odpowiednio ujście w bankach. Niewątpliwie i u nas z czasem tak będzie, sprawa ta jednak ściśle związana jest z reformą naszej waluty, w dodatku niewątpliwie sporo czasu upłynie, zanim chłop, zdemoralizowany wojną, zmianami rządów nabierze zaufania do instytucji bankowych. Tymczasem zaś należałoby dołożyć starania, aby wieśniak nasz, który istotnie niewiele dziś co ma robić z pieniędzmi, mógł, zamiast luster, gramofonów i tym podobnej żydowskiej tandety nabywać przedmioty, które dla niego istotnie są potrzebne i które przyczyniłyby się do podniesienia poziomu kultury rolnej, a więc narzędzi i maszyn rolnych, zastosowanych do naszych warunków, a także byłaby rasowego, zachęcić do zakładania sadów, pasiek itp. W tym celu trzeba by jednak pouczyć chłopów o korzyściach, które mu podobne ulepszenia przyniosą, o tem, że każdy grosz własny w ten sposób zwróci mu się stokrotnie i tysiąc-krotnie. Popularne pogadanki w długie wieczory jesienne i zimowe, o ile można ilustrowane przezroczkami, olbrzymie miałyby znaczenie.

Któż jednak poświęci się tej iście apostołskiej pracy. Ziemiaństwo nasze miałooby tu bardzo wdzięczne pole działania. Zbliżyłoby to też wieś z dworem, złagodziło zastrzeżone często stosunki. Niestety ziemiaństwo to, które w ciągu stu lat niewoli na swych barkach utrzymało polskość tych dzielnic kresowych, dziś pochłonięte przeważnie sprawami osobistymi, interesami swej klasy, jakoś sprzenie wierzają się chlubnym tradycjom bezinteresownej pracy dla dobra Ojczyzny. Czyżby sądziło, iż z

chwila powstania niepodległej Polski skończył się obowiązek pracy społecznej, pora poświęcić się wyłącznie interesom osobistym.

Walka wre w dalszym ciągu, wrogów mamy bez liku — zew-

nętrznych i wewnętrznych — nie wolno opuszczać posterunku, na którym stało się i walczyć tak chlubiście w niezrównanie trudniejszych warunkach. I. O.

Ruch strajkowy.

Konfiskata „Robotnika“ za nawoływanie do strajku powszechnego.—Likwidacja strajku na kolejach.—Nieudany strajk poczty na Śląsku.

WARSZAWA, 3.VI. (Pat.) Z powodu podania uchwały C. K. W. P. P. S. proklamującej strajk powszechny oraz fałszywej notatki o strajku pocztowym w Warszawie komisarjat rządu obłożył aresztem dzisiejszy numer „Robotnika“ przy równoczesnym wytoczeniu sprawy sądowej przeciw winnym wydania i rozpowszechniania powyższego numeru pisma.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) W dyrekcji Katowickiej zawieszono w czynnościach 84 maszynistów i 25 palaczy, gdyż nie stawili się do pracy. Wzorem w obrębie dyrekcji Katowickiej uruchomiono 197 pociągów towarowych. Agitacja żywiołowa wyrotowych jest dość żywa, jednak nie znajduje posłuchu u personelu kolejowego. Dyrekcja Katowicka wydała zarządzenia aby pociągi ziemni-

czne uruchomiono jaknajprędzej. W dyrekcji Warszawskiej zaznaczył się dziś ruch żywszy niż wczoraj. Za ubiegłą dobę naładowano 1000 wagonów węgla. Wzorem powrócili do pracy pracownicy warsztatów samborskich. W dyrekcji Lwowskiej kursuje 48 proc. pociągów osobowych i 39 proc. towarowych. W dyrekcjach Wileńskiej Radomskiej Poznańskiej i Gdańskiej ruch strajkowy został zlikwidowany w zupełności. Dziś otwarto warsztaty w Tezewie. Po wydaleniu agitatorów, wszyscy robotnicy objęli pracę.

KATOWICE, 8.XI. (Pat.) Sytuacja strajkowa na poczcie górnośląskich stale się polepsza: strajkują jedynie niżej funkcjonariusze pocztowi. Urzędy telegraficzne i telefoniczne funkcjonują normalnie.

Litwa chce narzucić Kłajpedzie własną radę portu.

GDĄŃSK, 3.XI. (A. W.) Donoszą tu z Kowna, iż rząd litewski chce uprzedzić ustalenie statutu dla portu kłajpedzkiego przez Radę Ambasadorów stwarzając fakt dokonany, powołując do życia czysto litewską radę portu. W skład tej rady mieliby wchodzić przedstawiciele kłajpedzkiego dy-

rektorjatu krajowego, kłajpedzkiej Izby handlowej, kłajpedzkiego związku kupców i przemysłowców. Na czele rady ma stanąć delegat rządu kłajpedzkiego Stulpinas. W ten sposób Litwa po raz drugi w stosunku do Kłajpedy zamierza stworzyć fakt dokonany, ignorując całkowicie Radę Ambasadorów.

Estońsko-łotewskie przymierze obronne.

BERLIN, 3.XI. (Pat.) Biuro Wolfa donosi z Rewla, że podpisane zostało wczoraj przez Estonję

i Łotwę przymierze obronne, obowiązujące na przeciąg 10 lat.

Ruch separatystyczny w Nadrenji.

Francja nie wywoływała separatyzmu. — Walki w Akwizgranu. Separatysty szykują się do nowej ofensywy.

PARYŻ, 3.XI. (Pat.) Rząd francuski złożył ambasadorowi angielskiemu odpowiedź na notę angielską w sprawie ruchu separatystycznego w Nadrenji. Nota zaznacza, że Francja nie wywołała, ani nie podtrzymuje tego ruchu, lecz jedynie utrzymuje porządek na terenie strefy francuskiej, pozostawiając ludności tego terytorjum najzupełniejszą swobodę.

PARYŻ, 3.XI. (Pat.) W związku z zaniepokojeniem, któremu daly wyraz w sprawie ruchu separatystycznego w Nadrenji komunikaty Reutera, „Petit Parisien“ zauważa, że ruchy autonomistów są spontaniczne i ani Francja, ani Belgja udziału w nich nie biorą. Jeżeli Francja i Belgja powstrzymały się od popierania tendencji separatystycznych, to tem bardziej nie ich jest rzeczą akcję tę zwalczając, gdyż byłoby to mieszaniną się do spraw wewnętrznych Niemiec. Dziennik zauważa, że separatysty wyrazili gotowość przyjęcia części zobowiązań odszkodowawczych, nie domagając się bynajmniej zaniechania okupacji.

BERLIN, 8.XI. (Pat.) Donoszą

z Akwizgranu, że grupa separatystów przybywszy wczoraj do miasta zajęła szeregi domów w rynku i rozpoczęła ostrzeliwanie ratusza.

AKWIZGRAN, 3.XI. (Pat.) Biuro Wolfa donosi: Separatysty zostali dzisiaj popołudniu na skutek zarządzenia delegata komisji nadrenskiej rozbrojeni przez belgijską żandarmerję, ratusz zajęła policja niemiecka.

BRUKSELA, 3.XI. (Pat.) Separatysty opuścili Akwizgran. Wbrew mylnym pogłoskom rozkaz usunięcia separatystów został wydany nie przez wysoką komisję, lecz przez władze belgijskie.

DÜSSELDORF, 3.XI. (Pat.) We francuskiej strefie okupacyjnej panuje spokój. Ruch separatystyczny zdaje się rozszerzać na Hesję Nadrenską.

BERLIN, 3.XI. (A. W.) Według wiadomości „Daily Mail“ separatysty nadrenscy przygotowują się jakoby do nowej wielkiej ofensywy. Dziennik donosi z Koblenji, że Mattes zamierza wypędzić urzędników niemieckich z miasta i objąć całkowitą egzekutywę przy pomocy swych zbrojnych oddziałów.

Sejm i Rząd.

Ochrona drobnych dzierżawców.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) Nowela do ustawy o ochronie drobnych dzierżawców rolnych, byłych czynszowików oraz wolnych ludzi w województwach wschodnich przyjęta została w brzmieniu sejmowym.

Pobory urzędników państwowych.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) Wobec wykazanego przez urząd Statystyczny wzrostu drożyzny w drugiej połowie października w wysokości 66.91%, wydał rząd zarządzenie, aby 16 listopada wypłacono dopłatę do poborów urzęd-

niczych wypłaconych w dniu 1 listopada w wysokości 67% tychże poborów.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) W tych dniach wydane zostanie zarządzenie by od dnia 1 grudnia pobory urzędników wypłacono podług nowej ustawy. Równocześnie wydane zostaną polecenia aby wypłacono uzupełnienia poborów za październik i listopad, ponieważ ustawa obowiązuje od pierwszego października, a wspomniane pobory wypłacono według dawnych przepisów.

Uprawnienia władz skarbowych.

WARSZAWA, 3.XI. (A. W.) Na sobotnim posiedzeniu Senatu przyjęto projekt ustawy o uprawnieniach organów wykonawczych

władz skarbowych. Projekt odrzuca klauzulę, pozwalającą urzędnikom celnym przeprowadzanie rewizji osobistych celem wstrzymania cyrkulacji walut wysokocenny.

Z senackiej komisji skarbowo budżetowej.

WARSZAWA, 3.XI. (Pat.) Senacka komisja skarbowo budżetowa przeprowadziła dyskusję nad sprawą deficytu kolejowego w trzecim kwartale. Z wyjaśnienia przedstawiciela ministerstwa kolei żelaznych p. Starzewskiego wynika, że deficyt kolejowy na 1 października osiągnął sumę 1933 miliardy 285 milionów. Deficyt ten został spowodowany przeważnie spadkiem waluty. Co do sumy deficytu w wysokości 4000 miliardów marek, to suma ta w rzeczywistości w znacznej części swej została użyta na wydatki inwestycyjne. Obecnie ministerjum kolei żelaznych ma nadzieję, iż skutkiem ostatniej podwyżki taryf, bieżący rok rachunkowy uda się zamknąć bez deficytu, a w najgorszym wypadku deficytem minimalnym.

Dzień polityczny.

Dyrektor sekcji do spraw mniejszości w Warszawie.

Do Warszawy przybył wczoraj z Gdańska Eric Colban, dyrektor sekcji mniejszościowej sekretariatu generalnego Ligi Narodów i przyjęty został w godzinach popołudniowych przez ministra spraw zagranicznych. Następnie przyjął Colbana wice-minister Marjan Seyda i odbył z nim dłuższą konferencję w sprawach mniejszościowych, którymi zajmował się ostatnio Trybunał Międzynarodowy w Hadze oraz Rada Ligi Narodów. Ratyfikacja traktatu zawartego w Rapallo.

Komunikat urzędowy niemiecki donosi, że 23.X. w Min. Spraw Zagranicznych odbyła się wymiana dokumentów ratyfikacyjnych traktatu sowiecko-niemieckiego podpisanego w Rapallo. Ze strony rządu sowieckiego dokumenty ratyfikacyjne wręczył poseł sowiecki w Berlinie Krestinskij. Moc obowiązująca traktatu rozciąga się na całe terytorjum S. S. S. R.

Odezwa Trockiego.

Trocki wydał odezwę z powodu VI rocznicy rewolucji sowieckiej oświadczając, że Sowiety spotykają tę rocznicę pod znakiem wielkich i groźnych wypadków ciężających nad Europą. Obywatele sowieccy powinni być więcej niż kiedy zdecydowani do obrony niepodległości Związku Republik Sowietkich. Dążeniem sowieków jest utrzymanie pokoju, jednak gotowość wojenna rządu sowieckiego nie osłabła i będzie trwała tak długo, jak zaboreze instynkty imperjalizmu.

Aresztowania ukraińców na Rusi Zakarpackiej.

„Gazeta Lwowska“ donosi z Uzgorodu, iż od kilku tygodni władze czeskie w wielu miejscowościach Rusi zakarpackiej przeprowadzają rewizji Ukraińców. Znalaziono wiele trolni i materiałów wybuchowych. Dokonano szeregu aresztowań. W związku z tem kilkunastu ukraińskich studentów zamieszkałych w Pradze wezwano do policji gdzie polecono im w ciągu kilku dni opuścić terytorjum Czechosłowacji.

Wiadomości telegraficzne.

Uznanie kół finansowych dla mowy min. Kucharskiego.

PARYŻ, 3.XI. (Pat.) Expose min. Kucharskiego wywarło w tu-tejszych kołach finansowych jaknajlepsze wrażenie.

Katastrofa lotnicza.

KRAKÓW, 3.XI. (Pat.) We czwartek odlecieli z Krakowa do Katowic dwaj oficerowie lotnicy. W pobliżu Będzina samolot spadł na ziemię, lotnicy Łukomski Marjan i Kuros Jan ponieśli śmierć.

Nagroda Nobla.

PARYŻ, 3.XI. (A. W.) Agencja Radio donosi ze Sztokholmu, iż jako kandydatów do nagrody Nobla w dziale literatury wymieniają Thomasa Hardinga i Johna Galswortha.

„SIWE WŁOSY“
niedostrzegalnie, trwale usuwa
„ORIENTINE“
przywraca im naturalny połysk i miękkość; prosty w użyciu, bezwarunkowo nieszkodliwy.
DO NABYCIA WSZĘDZIE. (—) (—) (—) PARFUMERIE D'ORIENT VARSOVIE.

Rodzice! dostarczcie sobie i dzieciom swoim najmilszej, a najtańszej rozrywkę!
W Kinie **„POŁONJA“**
dzisiaj w niedzielę od godz. 2 do 6-ej specjalne przedstawienie dla dzieci i młodzieży z udziałem słynnych komików
Pat i Patachona
w 6 akt. farsie p. t.:
„ZAGINIONA CÓRKA“

Wiadomości bieżące.

Urzędowe.

Całkowite zamknięcie sklepów w niedziele i święta. W maju r. b. Delegatura Rządu złożyła Ministerstwu spraw wewnętrznych wniosek w sprawie rozciągnięcia na ziemię Wileńską ustawy Rzezypospolitej o całkowitym odpoczynku niedzielnym. Rząd obecny uznał wniosek ten za niezbędny i zrównywiający Wileńszczyznę z innymi województwami Rzezypospolitej. Odpowiednia uchwała Rady ministrów już zapadła i wkrótce ogłoszona zostanie w „Dzienniku Ustaw”. Wejście w życie tej ustawy oczekiwać należy w tygodniach najbliższych.

Danina lasowa. Jak nas poinformowano rząd zdecydowany jest przeprowadzić daninę lasową w sposób energiczny i stanowczy. W przyszłym tygodniu rozesłane zostaną gminom specjalne formularze dla wręczenia ich pociągniętych do daniny leśnej. Właściciele lasów będą mieli dany dwutygodniowy termin dla wypełnienia wręczonych formularzy. Ci którzy po 1 grudnia odeślą formularze lub podadzą w nich fałszywe dane podlegną karze 10-cio krotnej ilości wyznaczonej daniny zaś ci którzy do końca lutego 1924 r. nie złożą zgodnie z ustawą jednej trzeciej daniny narażą się na konfiskatę 10-cio krotnej ilości wyznaczonej daniny co dla niektórych właścicieli lasów równać się będzie całości posiadanej obszarowi leśnego. W interesie więc płatników daniny leży uchronienie się przed bardzo surowymi karami.

Z miasta.

15-to lecie „Domu Serca Jezusowego“. Dn. 4-go listopada, t. j. w niedzielę, „Dom Serca Jezusowego“ obchodzi 15-tu lecie swojego istnienia.

W 1908 ym roku, 22-go października (now. st. 4-go listopada) na krańcach przedmieścia Nowe Zabudowanie, na pustkowiach, gdzie loty tylko leżał piasek, poświęcono pod Ochronę dwa pierwsze świeżo zbudowane pokoiki: jeden większy dla przyszłej działalności sieroczej — pod internat, drugi — mniejszy dla przełożonej i ochroniarki. Kuchni na razie nie było. Gotowano jedzenie na dworze: na egielkach ustawiano garnuszki i pod nimi rozpalano ogień.

Nazajutrz po wyświęceniu przeprowadzono 7-miu letniego Stasia — sierotę, którego w nocie zziębniętego, mało starszy kolega jego, wydobyl z psiej budy, gdzie w wieczora był się Staś schronił, by się nieco ogrzać i przyprowadził, jako niby opiekun i dobroczyńca ze swoją rekomendacją do internatu. Tak się zapoczątkowała Ochrona „Domu Serca Jezusowego“ w Wilnie. Dziś upłynęło od tego czasu 15 cie lat.

Sprawy miejskie.

Odmowa zatwierdzenia dodatku do podatku szkolnego. Ministerstwo spraw wewnętrznych pismem z dnia 30-go października odmówiło zatwierdzenia uchwały Rady miejskiej w Wilnie z dnia 4 października r. b. w sprawie dodatku do podatku szkolnego, który miał przynieść miastu 2 miljarde marek. Według oświadczenia Ministerstwa, zwiększenie wpływów z podatku szkolnego, pobieranego na podstawie statutu, który zatwierdzony został reskryptem z dnia 22.1 1923 r., nastąpić może jedynie przez zastosowanie wskaźnika cen hurtowych do nieosiągniętych jeszcze rat.

Osobiste.

Dyrektor Wileńskiej Izby Skarbowej p. Jan Malecki, wyjechał na parę dni do Warszawy, wezwany przez p. Ministra Skarbu na konferencję w sprawach sanacji Skarbu.

Odczyty.

„Unja Brzeska“. W uadechodzący poniedziałek, t. j. dn. 5-go b. m. o godz. 7-ej wiecz. puaktualnie, w lokalu T-wa „Rozwój“ (Trocka 11) odbędzie się tygodniowe zebranie Rozwojowców, na którym p. Prószyński wygłosi odczyt p. t. „Unja Brzeska“.

„Spirytyzm czy medjumizm?“
Dwa stanowiące całość, odczyty, pod tym tytułem, wygłosi o godz. 8-ej wiecz. 6 i 7 b. m. w „Domu Oficera Polskiego“ (Mickiewicza 13) prezes Warsz. T-wa Psycho Fizycznego p. Prosper Szmurło, który referował o medjumizmie na ostatnim Kongresie Międzynarod. Badań Psych. Odczyty wygłoszone parokrotnie w Warszawie i Krakowie będą ilustrowane 150 zdjęciami i mają zawierać nietylko opis różnych zjawisk, lecz i próby ich wyjaśnienia.

Różne.

Oflarności Sz. Czytelników polecamy wychowanka Seminarjum Nauczycielskiego i uczennicę Szkoły Handlowej, Z braku funduszków na ubranie i książki grozi im przerwianie nauki. Ofiary przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego“.

Zabawy.

Bratnia Pomoc Kursów Maturalnych im. T. Czackiego P. M. Szk. w Wilnie (Wileńska 10) urządziła w sobotę, dn. 10 b. m. Wieczór taneczny, razem z działem koncertowym w salonach Domu Oficera Polskiego (Ad. Mick. 13). Wstęp za zaproszeniami. Początek o g. 9 wiecz.

Z życia stowarzyszeń.

Two „Rozwój“ dla swych członków i sympatyków przejeżdżając w Zakopanem pensjonat „Modrzewów“, który od dnia 10 listopada uruchamia. Wobec stałego znacznego napływu gości do pensjonatu „Modrzewów“, prosimy o zgłaszanie zawczasu zamówień na pokoje do biura Naczelnej Dyrekcji T-wa, Warszawa, ul. Żórawia 2, lub też bezpośrednio do Zakopanego, na ręce kierowniczkę pensjonatu p. Cuevasowej.

Sprawy szkolne.

Gimnazjum im. Szymona Konarskiego. Komunikują nam: Kolegium Wileńskie Ewangelicko-Reformowane, pragnąc uczcić zasługi Bohatera narodowego i swego spółwyznawcy Szymona Konarskiego, który tu w Wilnie poniósł śmierć męczeńską z rąk siepaczy rządu rosyjskiego za działalność w walce o niepodległość Polski, otwiera w pierwszych dniach listopada b. r. gimnazjum Jego Imienia.

Szkola nie będzie nosiła cech wyznaniowych, lecz przedewszystkiem będzie szkołą polską, a każde wyznanie chrześcijańskie będzie miało, względnie do ilości uczących się, zabezpieczony wykład swojej religii. Szkoła całkowicie wyklucza szerszenie między słuchaczami innych wyznań — zasad swoich przekonań religijnych.

By zabezpieczyć dla nowego ogniska oświatowego trwałe istnienie, Synód jest zdecydowany zbudować w możliwie najkrótszym czasie, na jednym ze swoich placów, odpowiedni ku temu murywany gmach szkolny, czasowo zaś szkoła będzie się mieścić przy ul. Ostrobramskiej Nr. 29.

Kierownictwo gimnazjum obejmuje dyrektor p. Władysław Lich-tarowicz.

Początkowo będą otwarte trzy pierwsze klasy.

Gimnazjum im. Szymona Konarskiego będzie o programie normalnych szkół humanistycznych państwowych koedukacyjne. Wykłady odbywać się będą w godzinach od 8-ej po poł.

Zapisy przyjmuje i informacji udziela Sekretariat Gimnazjum, ul. Ostrobramska Nr. 29, od 3-ej do 5-ej po poł.

Zapisy i egzaminy wstępne do szkół państwowych. Dla uniknięcia nieporozumień i niespodzianek ze strony rodziców, mających zamiar umieszczać swe dzieci w szkołach państwowych, Kuratorium komunikuje, że zapisy i egzaminy wstępne do szkół państwowych wszelkich typów odbywają się z reguły w terminie wiosennym. Wobec tego rodzice, zgłaszający swe dzieci do szkoły państwowej, winni przed 1 czerwca każdego roku składać odpowiednie podania do odnośnych dyrekcji wraz z po-

Sprawa odszkodowań.

Wspólne wystąpienie Angli i Francji wobec Stanów Zjednoczonych. — Niemcy odmawiają dostaw rzeczowych. — Stinnes wraca z Paryża.

PARYŻ, 3.XI. (Pat.). Rząd francuski przyjął zaproszenie Angli do przyłączenia się do wspólnego wystąpienia wobec Stanów Zjednoczonych w celu sklonienia ich do wysłania swego przedstawiciela na konferencję rzeczoznawców, jednakże rząd francuski domaga się, aby w nocy do Stanów Zjednoczonych wyraźnie sprecyzowano, że ankietą, jaką mają przeprowadzić rzeczoznawcy będzie dotyczyła wyłącznie obecnej zdolności płatniczej Niemiec, tak aby prawa komisji odszkodowań pozostały nienaruszone.

PARYŻ, 3.XI. (Pat.). Pełnomocnik niemiecki wręczył wczoraj w ministerstwie spraw zagranicznych notę, w której rząd niemiecki oświadcza, że nie jest w możności pokrywać wydatków, związanych z dostawami rzeczowymi, skutkiem tego zmuszony jest wstrzymać dostawy do wszystkich państw, uprawnionych do otrzymywania odszkodowań.

WIENIĘ, 3.XI. (Pat.). „Neue freie Presse“ donosi z Berlina, że przybył tam Hugo Stinnes, który pomyślnie ukończył rokowania z rządem francuskim.

kilku. A więc, „dyktatura prawicy i stan wojenny“, potem „tajemniczy zamach na Piłsudskiego“ i dalej „wojna z Rosją“ wreszcie „mobilizacja wszystkich rezerwistów rezerwy“. I to wszystko lada dzień wybuchnie.

Poczelwy zalekniony ludek niespokojnie ucho nadstawia i leci gwałtownie po zakupy, robi „zapasy“. Zwiększa się popyt i ceny natychmiast idą w górę. Gdy ceny poszły w górę znów lek, znów niepokój, nowe zakupy. I tak powstaje błędne rozpaczne koło. I w znacznej mierze winni są temu potulni, poczelwi, dobrzy ludzie. Doprawdy państwo może o nich powiedzieć: „broń mnie Boże od przyjaciół, bo od nieprzyjaciół sam się obronię“.

Z prowincji.

Dzikie wesele pusta Szapiela.

LYNTUPY, pow. Świętojański. Jak na dzikich stepach kozackich hula sobie w naszej gminie Lyntupskiej poseł z „Wyzwolenia“ Szapiel. Chcąc rozprawić się ze swymi wrogami zaprosił ich na wesele swej siostry do wsi Maślanki gminy Lyntupskiej w dniu 20 października i przy pomocy swych zauszników urządził im krwawe wesele. Bójka trwała dwa dni w sobotę 20 i w niedzielę dnia 21 października. Pan poseł Szapiel z rewolwerem w ręku rzucał się na gości weselnych mając przy boku do pomocy swego sekretarza i chociaż wykrzykiwał, że jest nie-tykalny, od jednego z uczestników dostał ciężko kółem po plecach. W bójce tej zaproszony przezeń gość Jan Swirbutowicz otrzymał cztery rany nożem w plecy a brat Swirbutowicza ciężką ranę w żołądek. Kres dzikiej bójce położył przybyły na miejsce wypadku komendant posterunku w Lyntupach p. F. Grodecki. Zanim rozpoczęła się ogólna bójka poseł Antoni Szapiel uprawiał wrogą państwu agitację. Kilkakrotnie wykrzykiwał: „Niech żyje trzecia międzynarodówka“. Na zapytanie zebranych jak każe im poseł postępować oświadczył, że nie pozostaje nic innego jak rewolucja a „gdy zaczniecie to odrasnąć napadajcie na posterunki polskie“. A gdy go ktoś z obecnych zapytywał co za przyczyna, że marka spada poseł Szapiel odpowiedział, że to wina obecnego rządu, u którego steru stoja złodzieje i bandyci. Wobec tak skandalicznego zachowania się Szapiela władze zarządziły dochodzenie śledcze i sprawa przekazana zostanie władzom prokuratorskim. K. S.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT

Dziś o g. 6-ej w lokalu T-wa Rozwój (Trocka 11) odbędzie się Walne Zebranie Związku Ludowo-Narodowego. Na porządku dziennym sprawozdanie polityczne p. sła A. Zwierzyńskiego oraz sprawy organizacyjne i finansowe. Wobec doniesień bieżących zagadnień politycznych tudzież znaczenia projektowanych zmian organizacyjnych niezbędnym jest jaknajliczniejsze stawienie się członków kół. Goście mają wstęp tylko za rekomendacją członków.

Prof. SZYMAŃSKI zaczął przyjmować chorych na **OCZY**. ul. Mickiewicza 4.

Rozbicie koalicji stronnictw w Niemczech.

Socjaliści odwołują ministrów. — Gabinet oparty o małą okalicję. Projekt rozwiązania Reichstagu. — Socjaliści przeciwko sanacji stosunków gospodarczych.

BERLIN, 3.XI. „Wolff“ donosi, iż w Reichstagu na dzisiejszym posiedzeniu socjalni-demokraci postanowili wszystkimi głosami przeciwko 19 odwołać swoich ministrów z gabinetu Rzeszy.

To wielkiej wagi postanowienie powzięli socjalni-demokraci po oświadczeniu złożonym przez Kancelerza, wobec przewodców grupy socjalno-demokratycznej, iż Rząd Rzeszy musi w interesie utrzymania powagi Rządu odrzucić ultimatywne żądania socjalnych demokratów. W szczególności nie możliwe są do przyjęcia żądania, dotyczące się zniesienia wojskowego stanu wyjątkowego i podjęcia zbrojnych kroków Rzeszy przeciwko Bawarii. W myśl postanowienia swojej partii, socjalistyczni ministrowie Wicekanclerz Schmidt, Minister Spraw Wewnętrznych Soliman i Minister Sprawiedliwości Radbruch wręczyli późnym wieczorem Kancelerzowi Rzeszy swoją dymisję, która została przyjęta.

BERLIN, 3.XI. Dzienniki donoszą, że Stressemann miejsca wakuujące w gabinecie powierzy przedstawicielom parlamentarnych stron-

nięw środka i oprze się na małej koalicji składającej się z niemieckiej partii ludowej, centrum i demokratów.

W kołach politycznych uważają to za dalszy krok w kierunku ewolucji rządów w Niemczech na prawo, ku czemu Kancelerz Stressemann dążył od kilku tygodni.

BERLIN, 3. XI. Kancelerz prawdopodobnie w najbliższych już dniach rozwiąże Reichstag i rozpisać nowe wybory, które wedle konstytucji mają się odbyć w ciągu 90 dni. Czas ten wystarczy jednak zdaniem Kancelerza, do stworzenia powolnego mu dyktatoratu, do praktycznego przeprowadzenia projektowanych przez niego zarządzeń, zmierzających do uzdrowienia życia gospodarczego w Niemczech. W tutejszych kołach politycznych zauważono, że socjaliści przejdą natychmiast do ostrej pozycji, tak że planowany przez Stressemanna dyktatorjat będzie mógł przeprowadzić plan sanacyjny jedynie wśród najcięższych walk z socjalistami, co znów nie obejdzie się bez dalszych wstrząśnień wewnętrznych.

Przesilenie w Saksonji.

Nowy gabinet. — Reichswehra wraca postępuje naprzód.

DREZNO, 3.XI. (Pat.). Na dzisiejszym nocnym posiedzeniu Sejmu posłowie niemiecy narodowi zażądali odwołania prezydenta, ponieważ przeciwko ważności wniesiono protest do Trybunału Państwa. Wniosek odrzucono i dokonano zaprzysiężenia.

DREZNO, 3.XI. (Pat.). Skład gabinetu saskiego przedstawia się następująco: sprawy wewnętrzne Liebman, finanse Held, sprawiedliwość Neu, praca Elsner.

DREZNO, 3.XI. (Pat.). Zajmowanie poszczególnych miejscowości w Saksonji przez Reichswehrę postępuje planowo naprzód. Wczoraj oddziały Reichswehry stanęły na linii Oberlichtenau. Ludność stawia opór.

DREZNO, 3.XI. (Pat.). Prokurator wydał polecenie aresztowania byłego sekretarza stanu, kierownika saskiej kancelarii państwowej, Brandla pod zarzutem zdrady stanu.

Echa.

Siewcy niepokoju.

Jest kategoria ludzi która z pobudek antypaństwowych sieje nieprawdliwe, a panikę lub niepokój wywołujące pogłoski. Są to wrogowie polityczni państwa. Jest inna kategoria, której należy na szeregach pogłosek niepokojących w celach spekulacyjnych lub gieldowych. To są aferzyści i wrogowie odrodzenia gospodarczego Polski. I o nich nie mówimy. Przystawie niemieckie dosadnie określa ich rolę: pies szczeka, bo musi. Jest jednakże bardzo poważny zastęp ludzi, których do żadnej z powyższych kategorii zaliczyć nie możemy a przecież są oni nie mniej szkodliwi i niebezpieczni. W szeregach ich widzimy urodzonych pesymistów. Ci sieją pustkę, śmiercią i złem dookoła.

Idą do ludzi jak zaraza. W najwyższej trosce o przyszłość kraju największe mu zło przynoszą: bezwład woli. Najpowszechniejszy jest jednak typ siewców paniki wśród najpoczelwszych, najlepszych ludzi. I o nich nam chodzi. Z tytułu zajmowanych stanowisk nieraz bardzo poważnych i odpowiedzialnych uważani są w swoich kółkach za wyrocznie lub dobrze poinformowanych.

Ci właśnie w najszlachetniejszej trosce o dobro państwa sieją mimowoli zamęt i panikę. W bardzo serdeczny sposób zwierają się z plotek a te idą dalej i rosą do ogromu przerażających wiadomości. Nieraz niedokładnie przeczytana wiadomość (jak n. p. mowa Trockiego o Polsce) lub mylne skojarzenie pojęć wystarcza aby rzucać dalej ziarna paniki. Ilekroć plotek mieliśmy w ciągu ostatnich dni

trzebniemi załącznikami; podań zgłoszonych po tym terminie dyrekcje przyjmować nie będą.

Pozatem Kuratorjum nadmieniam, że dawniej stosowana praktyka przyjmowania do szkół i organizowania egzaminów w terminie jesiennym od roku bieżącego zostanie całkowicie zaniechana w szkolnictwie państwowem.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski (Lutnia). Dziś po raz drugi grane będą „Upiory” — Ibsena z p. K. Adwentowiczem w roli Oswalda Alvinga.

Jutro poraz ostatni „Ojciec” — Strindberga.

Teatr Wielki (na Pohulance) Dziś o godz. 3 1/2 pp. po cenach zniżonych „Madame Butterfly” opera Pucciniego z p. Jefimową w roli tytułowej.

Wieczorem świetna operetka Gilberta p. t. Królowa „kinematografu”. Jutro „Królowa kinematografu”.

Ś. p. Ksiądz Kazimierz Leksutowicz.

Dnia 18 Października b. r. przeniół się do wieczności Ks. Kazimierz Leksutowicz, kapelan Cementarza Rossa w Wilnie, mając wieku lat 79, kapłaństwa 49.

Ks. Kazimierz Leksutowicz urodził się w 1844 roku na Zmuidzi w powiecie Telszewskim i po skończeniu kursu na

uk w progimnazjum w Telszach wstąpił w 1870 roku do Seminarjum Djecejalnego w Wilnie w dniu 11/23 marca 1874 roku został wyswięcony na kapłana. Ks. Leksutowicz wstąpił do Seminarjum w najstarszych dla tutejszego kraju czasach. Po powstaniu i po zesłaniu Ks. Biskupa Krasieńskiego do Wiatki gdy administratorem Djecezji Wileńskiej został smutnej pamięci Ks. Prałat Piotr Żyliński i rząd rosyjski, korzystając z jego serwilizmu zaczął systematycznie prześladować duchowieństwo polskie, kasować kościoły, wysłać księży gorliwych w głąb Rosji i na Syberję.

Pod kierunkiem znacznych profesorów w Seminarjum Ks. Leksutowicz zrozumiał jakim było postępowanie dobrego kapłana, widząc zaś rufifikatorską politykę Rządu, gnębienie języka polskiego, prześladowanie duchowieństwa, z całej duszy ukochał Polskę, jej dzieje, jej kulturę. Nie uniknął Ks. Leksutowicz i sam prześladowania, przeciwnie, stał się ofiarą dwa razy. Dnia 5 lutego 1880 r. został naznaczony na prefekta do gimnazjum w Stucku i w jesieni tego samego roku kazano mu wprowadzić język rosyjski w nabożeństwie szkolnem. Ks. Leksutowicz woli rządu nie spełnił i za to został usunięty z Gimnazjum, przeniesiony na wikarego do małej parafii w Korycinie. W 1886 roku Ks. Leksutowicz został naznaczony na proboszcza w Ostrożanach. Tam znalazł kościół zrujnowany i za kapitalny remont tego kościoła usunięty z probostwa i osadzony na trzy lata w klasztorze Franciszkanów w Grodnie. Trzyletni pobyt w klasztorze wzmocnił je-

szcze więcej hart ducha i gorliwość kapłańską w Ks. Leksutowiczu, czytanie zaś przez ten okres czasu poważnych dzieł teologicznych i historycznych wyrobiło w nim amatorstwo do książek, które go nie opuściły aż do ostatnich chwil życia.

Po odbyciu kary klasztornej Ks. Leksutowicz spędził całe swe życie na pracy kapłańskiej w wiejskich parafjach. W 1922 roku, czując się już skołatany na zdrowiu półwiekową pracą, przeniósł się do Wilna, zamieszkał na cmentarzu Rossa, gdzie i spoczął po śmierci na wieki.

Przywiązanie do kościoła i do Ojczyzny były to przewodnie cechy zmarłego. Pod względem gorliwości kapłańskiej, obyczajów życia, Ks. Leksutowicz był bez skazy.

Ks. Leksutowicz był Litwinem, kochał swą Zmuidź lecz jednocześnie kochał i Polskę i do ostatnich chwil życia pragnął z duszą aby Polska i Litwa w najlepszych były z sobą stosunkach, jak to ongi było przed wiekami. Polskim i litewskim językiem klasycznie władał w mowie i piśniu.

W nagrodę za żywot nieskazitelny i prace kapłańskie Bóg dał Ks. Leksutowiczu zgon szczęśliwy: od lipca b. r. Ks. Leksutowicz zaczął zapadać na uwiąd starczy, pod koniec września musiał położyć się do łóżka, lecz do ostatniej chwili nie stracił przytomności i z rezygnacją przygotowywał się na śmierć. — Dnia 18 października o 9 godz. wieczorem bez mąk żadnych eicho zasnął w Bogu — zgasł jak lampa, w której oliwa do dna się wypaliła. Poszedł po

nagrodę do Boga, którego wielbił i dla którego pracował.

Requiescat in pace! Slepouon.

LIST DO REDAKCJI

Do Pana Ignacego - Piotra Roszkowskiego Komisarza i Kierownika I Komisariatu Policji m. Wilna.

List otwarty.

Szanowny Panie!

Korzystając z wielkiej uprzejmości Czcignodego Pana Redaktora na szpaltach „Dziennika Wileńskiego” pragnę gorąco podziękować Panu Komisarzowi, że zechciał Panie zapoznać się z wielką biedą „Domu Serca Jezusowego” i z życzliwą przyjąć chwilowo pomocą filii przy W. Pohulance 14, by poradować tam internat i Bursą od groźnej sytuacji głodowej. Za tę wielką serdeczność i rzetelną pomoc w imieniu młodzieży Bursy i Internatu składam gorące Bóg zapłać!

Z szacunkiem Ks. Karol Lubicz.

OFIARY

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego”.

— Na Tow. Opieki nad dziećmi. Ku uczczeniu zmarłego prezesa ś. p. Ksawerego Zubowicza — członkowie Tow. Opieki nad dziećmi 2.400.000 m., Julja Doroszyńska 100.000 mk.

— Dla b. biednej staruszki. Bezimiennie 100.000, bezimiennie 100.000 mk.

— Dla Starca 82 letniego. Bezimiennie 100.000 mk.

— Na Skarb Narodowy. Wanda Stanisławska 100.000 mk.

— Do uznania Ks. Kanonika Lubiańca zamiast powinowatych imieninowych dnia 4.XI. Leon Zajackowski 500.000 mk.

— Na Stowarzyszenie Weteranów Marjanowa Chełchowska 500.000.

— Na Dom Serca Jezusowego ku uczczeniu dn. Imienin Ks. Kanonika Karola Lubiańca Emilja Raszanowicza 200.000 m. Witoldowstwo Augustowskiej 250.000 m. Helena Kuleszyna 50.000 m. zamiast kupna świec na mogiłę ś. p. Stanisława i Henryka Fleurych — Felicia Fleury 300.000 m.

— Dla b. biednej Inteligentnej staruszki zamiast kwiatów na grób swoich ukochanych — Róża Misiewiczowa 100.000.

— Na Macierz Szkolną Skokowski Antoni 5000.000.

— Na Dom Serca Jezusowego Ku uczczeniu Dnia Imienin Czcignodego Ks. Kanon. Lubiańca, na chleb w dniu 4 listopada dla dzieci zakładów „Domu Serca Jezusowego”, przy ul. Dobrej Rady Nauczycielstwo i Personal tychże Zakładów składa mk 6.000.000.

— Na Dom Dzieciątka Jezus. Od Pracowników Dyr. Poczt. — Telef. w Wilnie ul. p. t. Wilno 1, i Wilno 2. 34.369.190 mk. A. Ku uczczeniu pamięci Wandy Kulwińskiej 50000 mk. Ks. Fr. Czerniawskiego z Kuźnicy 200.000 mk. P. Huwałt 2.000.000 mk. Z Dziennika Wileńskiego 1.032.000 mk. P. Dudo 4 pudy soli. Zaczem Ofiarodawcom którzy usuwają głód od domu Dzieciątka Jezus — Zarząd składa najserdeczniejszą „Bóg zapłać!”

— Na ochronkę „Imienia Maryi” A. eksandrowa Zahorska — zamiast upominku w dzień ślubu Ali Wolańskiej zgodnie z jej życzeniem — jeden milion marek (1.000.000).

Kino-Teatr „HELIOS” ul. Wileńska 38.

Oziś! Olbrzymi sukces wszechświatowy. Japończycy w Wilnie. Mówiący i śpiewający film

ZŁOTA GEJSZA

operetka Czarujący balet Gejsz. Śpiew solo, duety, chór. Na okęcie i w herbaciarni Gejsz w Japonji. Pierwszorzędny zespół art. Powiększ. ork. pod bat. kapelm. Sieroty. Początek o g. 6, 8 i 10.

Polskie Kino „JUTRZENKA” Wielka 94.

Dziś otwarcie zimowego sezonu. Najnowsza produkcja 1924 r. Nowy Harry Pell cudowny i niezrównany Hagenbeck GROZA TYBETU najnowsi i przepiękny wstrząsający dramat w 2-eh serjach — 11 aktach razem w jednym seansie, rozgrywający się na tle natury egzotycznej w słynnej serji filmów „Hagenbecka” przedliczne zdjęcia na śnieżn. szczyt. A. p.

Kino-Teatr „Polonia” Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan.

Wielkie święto dla zwolenników kina! Wieczory szampańskiego, beztroskiego humoru Spółka słynnych komików PAT I PA! TACHON w najlepszych swych kreacjach w 6 akt. tryskającej humorem farsie p. t. Zaginiona córka.

Kino-Teatr „Picadilly” Wielka 72.

Dziś! Wielka Sensacja! Dawno oczekiwany ulubieniec Wilna, zwycięzca Macysta, Harry Pella i Albertynego, król Akrobatów HARRY HILL i jego uroczą partnerkę MARGA LINDT przybyli do Wilna i ukażą się w „Picadilly” w najnowszym filmie 1923 r. KATASTROFA KOLEJOWA wielki dramat w 6 aktach. Zalew kolei podziemnej! Wysadzenie mostu!

3 pokoje z meblami i bez poszukiwane od zaraz lub 8-go b. m. spokojny kawaler. Oferty w saklejonych kopertach do administracji pod „Pokoje”

Lokal sklepowy, przyległy pokój, centrum miasta, zaraz do odstąpienia tylko chrześcijańskimi. Pośrednicy wyłączeni. Wiadomość: Mickiewicza 22/58 od 2-3.

Dr. Marjan Mienicki Choroby weneryczne syfilis i skórne (leczenie szt. słońcem górskim). Wileńska 34 m. 3. Przyjmuje od 4-7.

H. CEGIELSKI, TOW. AKC. w POZNANIU

zawiadamia swych akcjonariuszów, że w dniu 19 listopada 1923 r. o godz. 11-iej przed poł. odbędzie się na sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15

Nadzwyczajne Walne Zebranie,

którego porządek obrad zawiera między innymi podwyżkę kapitału zakładowego do 6 miliardów 300 milionów mk. przez wydanie nowych akcji bezimiennych w wysokości 1,200,000,000 mk. oraz nowych akcji uprzywilejowanych w wysokości 300 milionów mk.

Do udziału w Walnym Zebraniu uprawnieni są tylko ci akcjonariusze, którzy wypełnią następujące warunki:

a) złożą najpóźniej w dniu 11-tym przed Walnym Zebraniem, a więc najpóźniej 8 listopada 1923 r. wykaz numerów akcji, mających brać udział w Walnym Zebraniu, oraz piaszcze akcji, zgłoszonych w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych, lub jego Oddziałach miejscowych w Poznaniu, albo też u notariusza polskiego, lub też w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, o ile już nie są w tych miejscach złożone.

Kwity depozytalne Banku Związku Spółek Zarobkowych lub jego wyżej wymienionych oddziałów, notariusza, lub Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej zawierają muszą zapewnić, że złożone akcje pozostaną u notariusza, odnośnie w podanych wyżej miejscach depozytowych do końca Walnego Zebrania.

b) Oddadzą te kwity depozytalne w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu czwartego dnia przed Walnym Zebraniem, a więc najpóźniej 15 listopada 1923 r. Na mocy kwitów depozytalnych wystawia Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez deponenta reprezentowanego, oraz ilość głosów.

Poznań, dnia 13 października 1923 r.

DRUKARNIA JÓZEFA ZAWADZKIEGO ULICA ŚW. ANNY Nr 3

PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRESIE DRUKARSTWA WCHODZĄCE

Bacność! CEBULA nadeszła gatunek wyborowy, ceny niskie do nabycia hurtowo i detalicznie.

Dom Handlowy „AGRICOL” Wilno, ul. Arsenalska 4.

SIANO i SŁOMĘ

wagonowo i na pudy posiada do sprzedaży

Dom Handlowy „Agricol” Wilno, Arsenalska 4.

Dr. med. D. ZELDOWICZ z Moskwy prz. od g. 9-1 i 5-8 ul. MICKIEWICZA 24 (obok Hotelu Bristol)

Kobieta Lekarz Dr. med. Z. Szwarc-Zeldowicz prz. 12-5 chor. kobiece oraz Spec. weneryczne, moczościowe, syfilis i skórne. ul. MICKIEWICZA 24 (obok Hotelu Bristol)

Kobieta lekarz Dr. Abłamowiczowa choroby kobiece i akuszerja Kasztanowa 7, m. 7, g. 3-5.

Dr. Wołodzko ordynator szpitala Sawicz. Choroby skórne i weneryczne. Od godz. 12-2 i 5-6. Zawalna 22.

Ākuszerka z Warszawy udziela porad ciężarnym. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46-6.

Fortepjan sprzedaje się Zarzeczce 16-17.

Nauczycielka muzyki (fortepjan) Konserwatorium Petersburskiego. Zwierzyniec Mo-niuszki 8 m. 2

Pokoju poszukuje samotny kawaler w rejonie Pohulanek. Zgłoszenia do Adm. „Dz. Wil.” pod „Lokator”.

Zgub. dowód osobisty wyd. przez Urząd Komisarza Rządu — Wilno za Nr. 3983/9745 na imię Szyf-ra Gittle zam. w Smorgoni — unieważnia się.

Prof. Szymański zaczął przyjmować chorych na oocy ul. Mickiewicza 4.

Worki nowe do zbiosa, siemienia i soli, sienniki i tkanina po omie fabrycznej sprzedaje Tow. Akc. „Locolyt” Mickiewicza 42.

D-r MEDYCYNY BOHUSZEWICZ CHIRURG wznowił przyjęcia. Mostowa 9-20 od 6-8 w.

Do sprzedaży koziółek 1 1/2-rocny oswojony. Cena 8.000.000. — Dowiedzieć się w rachubie Starostwa Powiatowego Ostrobrzemska Nr. 6

Oddam chłopaka 8-mio miesięcznego na własność. Wojenno - Cmentarna 12, Sokolowska — Antokol. Zgub. zaświadczenie demobilizacji za Nr. 688 wyd. przez 8 pułk Artylerji na imię Antoniego Makarowskiego, zam. przy ul. Mickiewicza 46, — unieważnia się.

W celu organizacji sekcji fotografów amatorów odbędzie się w Klubie Inteligentni pracującej — Jagielońska 10 7 listopada o godz. 7-iej wiecz. organizacyjne zebranie, na które zaprasza wszystkich fotograf. amator. — Zarząd Klubu.

MŁYN Wilno, Stefańska 29.

Ustawiliśmy angielskie aparaty najnowszego systemu do przemiału pszenicy. Mąka niczem nie ustępująca amerykańskiej. Prosimy Szanowną Klijentelję sprzedawać nam pszenicę, albo oddawać takową nam do przemiału.

Generalny Przedstawiciel na Polskę. A. G. de Sherbinin. Anglo-Canadian Industrial Limited. 57. Bishopsgate. London. E. C. 2.

8-a Państwowa Loteria I klasa

Główna wygrana w najszcześniejszym wypadku **3 miljardy mk.**

Cena losu podwyższona do 90.000 mk. Losy nabyte po 30.000 mk. obowiązują do płaata lub zwrot pieniędzy.

Ilość biletów ograniczona. Kolektor K. Gorzuchowski Zamkowa 9.

Dr. E. BIRZOWSKI choroby weneryczne, syfilis i skórne. Przyjmuje od g. 11-2 i 4-7, panie od godz. 3-4 p.p. Ul. Jagielońska 3, m. 5 (róg. Ad. Mickiewicza).

D-R. MED. KAZ. ŁUKIEWICZ Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 4-7 pop. Ul. Mickiewicza 9, wejście z ul. Śniadeckich.

Dr. med. Kapłan Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wileńska 11 tel. 640.

D-r J. Bernsztejn Choroby skórne, weneryczne, syfilis i moczościowe. Przyjmuje 9-1 pop. i 4-8 w. ul. Mickiewicza 28-5.

„ZAR” NAJLEPSZE POLSKIE SIATKI ŻARÓWE

WSZĘDZIE DO NABYCIA! WSZĘDZIE DO NABYCIA!

Rozchodzą się po świecie całym, głosząc sławę polsk. wyrobu.

Dnia 12 listopada r. b. o godzinie 10 rano w Magistracie m. Trok odbędzie się licytacja na dzierżawę 7 jezior miejskich i że o warunkach dzierżawy można się dowiedzieć codziennie od godziny 9 rano do 3 pop. w Magistracie.

Burmistrz m. Trok Mickiewicz.

Dr. Med. E. Suszyński Specjalność: choroby weneryczne, niemoc płciowa i skóry. od 1-2 i od 4-7 wiecz. Ul. Mickiewicza 30.

D-r. medycyny B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19, 10-1 i 4-7.

Kobieta - Lekarz Dr. Piotrowicz-Jurczenko Ordynator Szpitala Sawicz. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 5-6 wiecz. Zarzeczce 5, m. 2.

Dr. L. Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352, od 9-1 i 4-7.

KOŁDRY watowe i pluszowe poleca Warszawski Magazyn Pościelowy. Wileńska 10.

PAPIERY ŚWIATŁOCZULĘ, oraz KOKS HUTNICZY GORNOSŁĄSKI Dostarcza **MIECZ. SEIDENGART** SOSNOWIEC, Piłsudskiego 42.